

EMAKUMEEN ETA GIZONEN BERDINTASUNERAKO PLANA

EUSKAL AIRE KIROL FEDERAZIOA 2024-2027

Euskal Aire Kirol Federazioa
Fed. Vasca Deportes Aéreos

Financiado por
la Unión Europea
NextGenerationEU

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CULTURA
Y DEPORTE

Plan de Recuperación,
Transformación
y Resiliencia

Consejo
Superior
de Deportes

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

AURKIBIDEA

1. Sarrera	3
2. Planaren prozesua eta metodologia	4
2.1 Prozesuaren deskribapena	4
2.2 Metodologia	5
3. Berdintasun plana	6
3.1 Barne kudeaketa	9
3.1.1 Kudeaketa eta gobernua	9
3.2 Kirol kudeaketa	12
3.2.1 Kirola, balioak eta ahalduntzea	12
3.2.2 Baliabideen antolaketa erantzunkidea	13
3.2.3 Emakumeen aurkako indarkeria desagerraraztea	14
4. Jarraipen eta ebaluazio sistema	15
4.1 Antolaketa	15
4.2 Prozesuak: jarraipena, ebaluazioa eta eguneratzea	15
4.3 Adierazleak	16

1. SARRERA

Txosten honek Euskal Aire Kirol Federazioaren emakumeen eta gizonen berdintasunerako plana jasotzen du.

Plana Eusko Jaurlaritzako Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zuzendaritzak eta Euskal Kirol Federazioen Batasunak sustatu dute. 2021ean, pandemiaren ondorioak arintzeko asmoz, Europako Legebiltzarrak eta Kontseiluak Suspertze eta Erresilientzia Mekanismo bat onartu zuten estatu kideentzat, estatu bakoitzak, sektore eremu bakoitzetik, dirulaguntzak berariazko helburuak lortzera bideratzeko. Ekimena, beraz, Suspertze eta Erresilientzia Mekanismoaren barruan kokatzen da (Next Generation funtsak, EU).

2022ko abuztuaren 2an Kiroletako Goren Kontseiluak ebazpena argitaratu zuen, eta horrek zenbateko ekonomikoaren banaketa autonomien eta laguntzak aplikatzen zitzaizkien programen arabera definitzen zuen. Programetako baten helburua kirolean berdintasuna sustatzea da. Eta horren barruan, diruz lagundu daitezkeen ekintzak zehazten ziren.

Euskadin indarrean dagoen Kirol Federazioen 2006ko Dekretuak jasotzen du nahitaezkoa dela kirol federazioek berdintasunaren aldeko ekintza positiboko planak egitea, eta azpimarratu du hori egiteko garrantzitsua dela administrazio publikoen lankidetzak. Era berean, azken urteotan, bai euskal kirol federazioak, bai eta Euskal Kirol Federazioen Batasuna ere, berdintasunaren arloan lanean ari dira. Testuinguru horretan sustatu da Euskal Kirol Federazioen Batasuneko federazioek berdintasun planak egitea funts horien laguntzarekin. Zentzu horretan, uste dugu ekimenak balioko duela federazioko erakundeen kulturen berdintasun printzipioak txertatzeko.

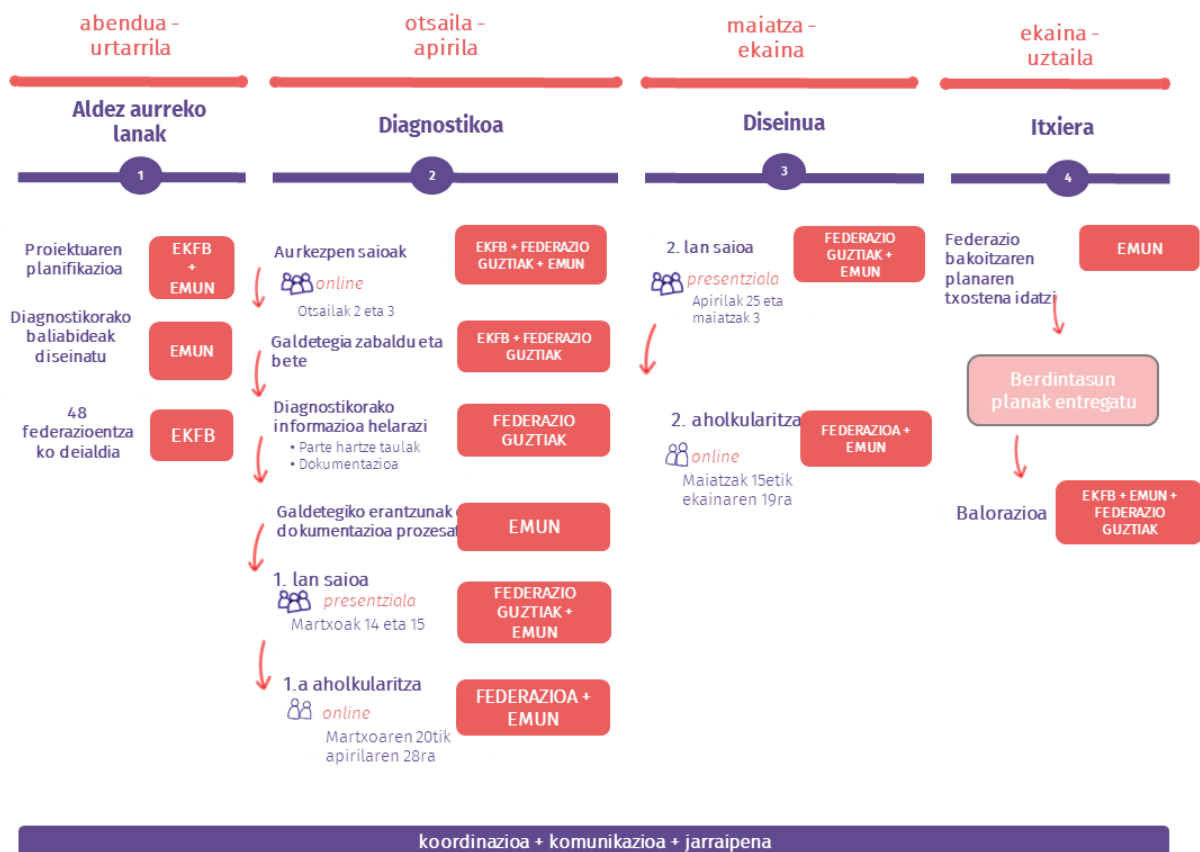
Prozesua egiteko Emun Aholkulariak kooperatibaren laguntza teknikoa izan da. Prozesua 44 Euskal Federaziotan egin da, 2023ko urtarritetik uztailera bitarte. Era berean, esparru metodologikoa kirol federazioetan berdintasun diagnostikoak eta planak egiteko gida erreferentziatza hartuta definitu da (Eusko Jaurlaritza, 2016).

2. PLANAREN PROZESUA ETA METODOLOGIA

2.1 PROZESUAREN DESKRIBAPENA

Berdintasun planaren aurreko diagnostikoa otsailetik apirilera bitartean egin da, eta berdintasun plana, berriz, maiatzetik ekainera bitartean diseinatu da.

Irudi honetan, diagnostikotik planaren diseinura eta itxierara bitarte egindako prozesua jasotzen da:

2.2 METODOLOGIA

Berdintasun plana, hain justu, egoeraren diagnostikoa egin ondoren hartutako neurrien multzo ordenatua da, emakumeen eta gizonen arteko tratua eta aukera berdintasuna lortzeko eta sexuan oinarritutako diskriminazioa desagerrarazteko. Euskal federazioen berdintasun planen diseinua Eusko Jaurlaritzak landutako gida honetan kokatu da: [Berdintasuna euskal federazioen esparruan lantzen: ekintzara igarotzeko hausnarketa gidatzen](#). 2016an diseinatutako gida hau Eusko Jaurlaritzako Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zuzendaritzaren [Genero ikuspegia txertatzeko 2017-2020rako Estrategia](#)n dago kokatuta, kirol federazioetan berdintasun planak bultzatu beharra jasotzen duena, eta, horretarako, gida hori zabaltzea aurreikusten du.

Esparru hori 4 bloke tematikotan dago egituratuta:

1. KUDEAKETA ETA GOBERNUA
2. BALIOAK ETA AHALDUNTZEA
3. BALIABIDEEN ANTOLAKETA ERANTZUKIDEA
4. EMAKUMEEN AURKAKO INDARKERIA DESAGERRARAZTEA

Planak haien inguruan antolatu dira, diagnostikoetan identifikatutako erronkak kontuan hartuta.

Federazio horien profila oso anitza da hainbat alderditan: federazioen tamaina, kirol diziplina desberdinak, askotariko baliabideak eta kudeaketa bitartekoak, parte hartzaileen profil desberdinak... Horregatik, prozesu honen erronketako bat izan da federazio guztiek lekua izango zuten esparru bat diseinatzea, baita planaren diseinua horietako bakoitzaren errealitatera egokitu ahal izatea ere, plan egoki eta errealista bat sortuta, federazioen eguneroko jardunean modu pragmatikoan eragiteko.

Bi lan ildoak uztartu ahal izateko bi saio mota elkartu dira:

- Federazio guztiak biltzeko saioak: prozesua aurkezteko, diagnostiko orokorraz hausnartzeko eta planak diseinatzeko helburuak eta ekintzak proposatzeko.
- Banakako saioak: dagokion federazioaren diagnostikoa kontrastatzeko eta banakako plana diseinatzeko.

3. BERDINTASUN PLANA

Berdintasun Planerako esparruak bi eremuak lantzen ditu (barne kudeaketa eta kirol kudeaketa), eta horietako bakoitza ardatz hauen bidez egituratzen da:

- Barne kudeaketa: ardatz bat dauka, 6 helburu garatzen dituena.
- Kirol kudeaketa: 3 ardatz ditu, 7 helbururen bidez garatzen direnak.

BARNE KUDEAKETA	KIROL KUDEAKETA		
Kudeaketa eta Gobernu	Kirola, balioak, ahalduntzea	Baliabideen antolaketa erantzukidea	Emakumeen aurkako indarkeria desagerraraztea
Zuzendaritzan eta gobernu organoetan emakumeen presentzia eta parte hartzea handitzea.	Kirolean emakumeen parte hartzea sustatzea.	Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna bermatuko duten baliabide ekonomikoak bideratzea.	Sentsibilizazioa eta prebentzioa lantzea.
Pertsonen kudeaketa egitean, berdintasuna sustatzea.	Emakume teknikarien eta arbitroen presentzia handitzea.	Baliabide pertsonalek eta materialek desberdintasunik sortzen ez dutela bermatzea.	Jazarpen salaketei edo kasuei aurre egiteko jardutea.
Federazioaren kudeaketan genero ikuspegia txertatzea (araudia, prozedurak...).	Denboraren erabilera sustatzea, emakumeen eta gizonen parte hartzea errazteko moduan.		
Komunikazio inklusiboa eta ez-sexista egitea (barnekoa eta kanpoko).			
Federazioko pertsonak prestatzea eta sentsibilizatzea.			
Berdintasunarekin konpromisoa hartzea eta hori sustatzeko egitura bat antolatzea.			

Planaren aurretiko ibilbidea 2024-2027

Euskal Aire Kirol Federazioak emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzeko ekintzak egin ditu, baina, ez dago berdintasunaren gaiaren arduradun den pertsonarik, eta orain arte ez da berdintasunerako diagnostikorik eta planik egin.

Berdintasun-plan honek jarraipena ematen dio egiten ari den lanari, eta, horregatik, kontuan hartu behar da AKEF-k hainbat ekintza egin dituela ibilbide horretan, eta ekintza horiek finkatu egin direla, eta, ondorioz, ez direla 2024-2027 ekintza-planean jasotzen. Hala ere, jarraian jasotzen dira, kontuan hartzeko alderdi horiek jada landuta eta indarrean daudela, eta, horregatik, ez dela planteatzen planera eramatea:

Eginda, finkatuta eta indarrean dauden ekintzak

- Zuzendaritza Batzordeko bilerak online egitea, parte-hartzea errazteko.
- Federazioak berdintasunerako plana osatzeko proposatutako bileretan parte hartzea..

Era berean, jarraian garatzen den planak bi motatako ekintzak biltzen ditu:

- Dagoeneko garatzen dabiltzan ekintzak: urtero egin behar diren ekintzak dira eta federazioak lehenagotik eramaten ditu aurrera. Ekintza hauetan “...jarraitu” formula erabili da ekintza zehaztu ostean.
- Ekintza berriak: Federazioak alde aurretik egin ez dituen ekintzak dira.

Berdintasun planaren helburuen eta ekintzen laburpena (2024-2027)

ARDATZA	HELBURUAK	AURREIKUSITAKO EKINTZA KOPURUA
Kudeaketa eta Gobernua	Zuzendaritzan eta gobernu organoetan emakumeen presentzia eta parte hartzea handitzea	3
	Pertsonen kudeaketa egitean, berdintasuna sustatzea.	1
	Federazioaren kudeaketan genero ikuspegia txertatzea (araudia, prozedurak...).	3
	Komunikazio inklusiboa eta ez-sexista egitea (barnekoa eta kanpoko).	6
	Federazioko pertsonak prestatzea eta sentsibilizatzea.	3
	Berdintasunarekin konpromisoa hartzea eta hori sustatzeko egitura bat antolatzea.	7
Kirola, balioak, ahalduztza	Kirolean emakumeen parte hartzea sustatzea.	4
	Emakume teknikarien eta arbitroen presentzia handitzea.	0
	Denboraren erabilera sustatzea, emakumeen eta gizonen parte hartzea errazteko moduan.	0
Baliabideen antolaketa erantzukidea	Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna bermatuko duten baliabide ekonomikoak bideratzea.	1
	Baliabide pertsonalek eta materialek desberdintasunik sortzen ez dutela bermatzea.	1
Emakumeen aurkako indarkeria desagerraraztea	Sentsibilizazioa eta prebentzioa lantzea.	1
	Jazarpen salaketek edo kasuei aurre egiteko jardutea.	4

34 EKINTZA

3.1 BARNE KUDEAKETA

3.1.1 Kudeaketa eta gobernua

Gobernu organoak eratzean gizonen eta emakumeen presentzia desorekatua izatea da, hain zuzen, federazioaren esparruan genero ikuspegia sartzearen erronka nagusietako bat. Era berean, erakunde bakoitzak erabilitako kudeaketa estiloak, pertsonen kudeaketak –langile lan kontratudunak eta boluntarioak– eta interes taldeekiko harremanak eragin ahal eta behar diren alderdiak ere markatzen dituzte. Komunikazioa ere, bai hartutako konpromisoena, bai hizkuntzaren eta irudien tratamendu hutsarena, zaindu beharreko alderdia da, berdintasunean oinarritutako ereduak sortzeak dakarren erantzukizunagatik. Eta, azkenik, erronka handia: federazioak –edo beste kirol erakunde mota batzuek– gauzatutako estrategiaren eta jardueren diseinu orokorra. Nola lortu egiten den guztian genero eraginari modu sistematikoan eta kontzientean erreparatzea.

HELBURUA	EKINTZA	24	25	26	27
Zuzendaritzan eta gobernu organoetan emakumeen presentzia eta parte hartzea handitzea.	Zuzendaritza Batzordean emakumeen presentzia handitzea				
	Erreferente/zuzendari izan daitezkeen emakumeen profilak identifikatzea.				
	Zuzendaritza batzordeko postuetarako hautagaiei hango kide izateak dakarrenari buruzko informazioa ematea.				
Pertsonen kudeaketa egitean, berdintasuna sustatzea.	Bileretako denbora murriztea: gai zerrenda ondo definitu beharko da, denbora zehatzekin.				
Federazioaren kudeaketan genero ikuspegia txertatzea (araudia, prozedurak...).	Estatutuak aldatzea eta onartzea, hizkera ez-sexista erabilita.				
	Jasotzen diren eta pertsonen edo kolektiboen erreferentzia egiten dieten informazio guztietan sexu aldagaia txertatzen jarraitzea.				
	Jasotako datuetan genero ikuspegia txertatuz egiten diren analisien emaitzak interpretatzea.				

Komunikazio inklusiboa eta ez-sexista egitea (barnekoa eta kanpoko).	Federazioaren komunikazio euskarri, kanal eta material guztiak berrikustea, irudien eta hizkuntzaren erabilera sexista zuzentzeko eta hizkuntza hori saihesteko.				
	Federazioko langileak eta Zuzendaritza prestatzea, komunikazioetan hizkuntza ez-sexista erabil dezaten.				
	Federazioko langileei eta Zuzendaritzari gidak ematea, komunikazioetan hizkuntza ez-sexista erabil dezaten.				
	Federazioaren errealitatera egokitutako komunikazio irizpideak sortzea.				
	Webgunea berrikustea: hizkuntza, ikonografia, irudien erabilera, modalitate maskulinoak eta femeninoak eskaintzeko modua... berrikustea.				
	Webgunean berdintasunaren gaiak lantzeko espazio bat sortzea.				
Federazioko pertsonak prestatzea eta sentsibilizatzea.	EKFBk edo Eusko Jaurlaritzak antolatutako formazioetan parte hartzea				
	Klubei gaiari buruzko prestakuntza ematea.				
	Informazio pilulak/sentsibilizazioa sortzea eta klubun/federatuen artean zabaltzea. Horien bilketa sistematizatzea eta liburutegi bat sortzea, ondoren aldian-aldian klubetara bidaltzeko.				
Berdintasunarekin konpromisoa hartzea eta hori sustatzeko egitura bat antolatzea.	Federazioak berdintasunarekin duen konpromisoa lantzea eta publiko egitea.				
	Berdintasun Plana inplementatzea eta jarraipena egitea				
	Berdintasun Plana Zuzendaritza Batzordean aurkeztu eta onartzea				
	Berdintasun Plana Asanblada Orokorrean aurkeztu eta onartzea				
	Berdintasunaz arduratuko den pertsona bat izendatzea.				
	Espainiako Federazioaren berdintasun planeko ekintzak identifikatzea, Euskal Federaziora transferitzeko.				
	EKFBk eta Eusko Jaurlaritzak berdintasuna sustatzeko sortutako guneetan parte hartzea.				
	Kanpaina instituzionaletan laguntzea.				

	Martxoaren 8ko –Emakumearen Eguna– eta azaroaren 25eko –Emakumeen aurkako indarkeriaren kontrako eguna– kanpaina instituzionaletan laguntzea eta egun horietan egindako lehiaketak gaia ikusarazteko aprobetxatzea.				
	Aurrekontuan berdintasuneko ekintzetarako berariazko kontu sail bat sartzea.				

3.2 KIROL KUDEAKETA

3.2.1 Kirola, balioak eta ahalduntzea

Kirolak, oro har, eta baita jardun zehatzek ere, generoz betetako balioak eta rolak/estereotipoak dituzte, kirol federazioen kudeaketa eta eraginetik kanpo ez daudenak. Beharrezkoa da rol, estereotipo edo genero aurreiritzi horien eragina ezagutzea, emakumeak kirolera hurbildu, bertan geratu, kirola utzi, eta berriz itzuli edo handik behin betiko urrundu daitezen lortuko duten mekanismoak lantzeko.

Genero ikuspegia txertatuko duten kudeaketa eta kirola egiteko espazioak sortzeko beharraz jabetzeko eta gauzatzeko borondatea izateko, ezinbestekoa da sexuaren/generoaren, adinaren eta segmentu sozialen arabera interesak, beharrak eta igurikapen bereizgarriak ezagutzea. Halaber, nahitaezkoa da kirola egiteak haurdunaldian, amatasunean eta edoskitzean duen eraginaren inguruan dagoen ezagutza eta kirol jakin bat egiteak izan ditzakeen beste baldintzatzaile fisiko batzuk bultzatzea.

Eta, era berean, taldeetan, kirolarien artean, entrenatzailearekin eta gainerako langileekin, arbitroekin eta bestelakoekin izaten diren pertsonen arteko harremanak aztertzea komeni da. Izan ere, pertsonen arteko harremanek, bizitzako arlo guztietan, normalean ezagutzen edo lantzen ez diren eta tratatu desorekatua edo are sexista sor dezaketen genero elementuak jasotzen dituzte.

HELBURUA	EKINTZA	24	25	26	27
Kirolean emakumeen parte hartzea sustatzea.	Ekintza-lerro bat lantzea, emakume federatuen artean sareak sortzeko: emakume federatuak biltzea, zer egin nahi den erabakitzeko. Urtero egitea, neguan, parte-hartzea errazteko.				
	Hainbat diziplinako emakumeak biltzea: bakoitzean egiten dena partekatuzko, elkarrekin egiteko aukerak bilatzea...				
	Komunikazio-ekintza bat egitea emakumeen artean kirola ezagutarazteko eta emakumeen presentzia areagotzeko				
	Kirol-diziplinan emakumeen parte-hartzea bultzatzeko diru-laguntzak bilatzea				

3.2.2 Baliabideen antolaketa erantzunkidea

Kirol federazio baten lanak, baita beste kirol egitura asoziatibo batzuenak ere, baliabideak kudeatzeko eta antolatzekeo jarduera sendoa egitea eskatzen du, eta erakunde asoziatibo horiek izango dira erakundeak berak duen erabileraren eta eraginaren erantzunkidea.

Beharrezkoa da emakumeen kirol eremura bideratutako aurrekontua, kirol espazioak eta ekipamenduak kudeatzeko modua, ekipazioak, arropa edo erabilera indibidualeko edo kolektiboko beste material batzuk eta bestelako datu batzuk ezagutzea, baita sariak edo errekonozimenduak egituratzeko modua eta federazioetatik egiten diren argitalpenak ezagutzea ere.

Modu orokorren, komeni da egindako jardueren kudeaketa orokorrak genero ikuspegia barne hartzen duela esan ahal izateko lan jarraibideak finkatzea, eta hala erakutsi ahal izango da nola diseinuan –genero eraginaren alde aurreko ebaluazioekin–, hala garapenean eta ondorengo ebaluazioan.

HELBURUA	EKINTZA	24	25	26	27
Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna bermatuko duten baliabide ekonomikoak bideratzea.	Izendapen ekonomiko paritarioarekin jarraitu				
Baliabide materialek desberdintasunik sortzen ez dutela bermatzea.	Berdintasunean oinarritutako aitorpen, sari, aipamen, sustapen eta abarrekin jarraitzea.				

3.2.3 Emakumeen aurkako indarkeria desagerraraztea

Emakumeen aurkako indarkeria egiturazko errealitatea da bizitzaren hainbat eremutan, eta gehienetan, ikusezin bihurtu dute, eta ez dute hura desagerrarazteko inolako lanketarik egin. Beraz, ezinbestekoa da kirol elkarteen eremutik jardun desegokiak identifikatzea eta emakumeen aurkako indarkeria prebenitzeko eta desagerrarazteko mekanismoak sortzea. Era berean, beharrezkoa da jarduera jarraibideak identifikatuta edukitzea, ageriko sexu jazarpen edo jazarpen sexistei aurre eginez jarduteko.

HELBURUA	EKINTZA	24	25	26	27
Sentsibilizazioa eta prebentzioa lantzea.	Emakumeen eta gizonen berdintasunari eta sexismoa, emakumeen aurkako indarkeria eta/edo jazarpen sexual eta/edo sexista prebenitu eta desagerrarazteari buruz sentsibilizatzea/prestatzea. Teknikariei, kirolekoei, langileei, boluntarioei, etab.				
Jazarpen salaketei edo kasuei aurre egiteko jardutea.	Sexu jazarpen eta/edo jazarpen sexisten salaketak prebenitzeko eta horiei aurre egiteko jardute protokolo bat osatzea: eskatu erdua EKFBri (2024: berrikuspen prozesuan dago, eta 2024an, bat eguneratuta egongo da).				
	Protokoloa federazioarekin zerikusia duten pertsona guztien artean zabaltzea: mailinga, webgunea, bilerak... Eta QR kode bat erabiltzea, hainbat espaziotan ikusgai eta eskuragarri izateko. ...				
	Salaketa kanal bat jartzea eta ezagutaraztea.				
	Eusko Jaurlaritzaren “Zure Taldekoak Gara” zerbitzuaren berri ematea Eusko Jaurlaritzaren webgunean dauden euskarrien bidez, eta EKFBri informazioa eskatzea gai horretan sakondu nahi bada.				

4. JARRAIPEN ETA EBALUAZIO SISTEMA

4.1 ANTOLAKETA

Planaren jarraipena eta ebaluazioa egiteko, honako egitura hau proposatu da:

- **Berdintasun arduraduna:**
 - o Planaren jarraipen orokorra egingo duen pertsona izango da, ekintzak egitea sustatuko du, eta Berdintasun Batzordearen bilerak deitu eta dinamizatuko ditu, hala badagokio.

Izena eta abizena	Kargua
Marta Soto Guijarro	Lehendakariordea (jarduneko lehendakaria)

- **Zuzendaritza Batzordea eta Batzar Nagusia:**
 - o Planaren jarraipena urtean behin egingo da Zuzendaritza Batzordean.
 - o Zuzendaritza Batzordeak urtean zehar gauzatutakoaren deskargua eta lortutako aurrerapena aurkeztuko ditu Batzar Nagusian.

4.2 PROZESUAK: JARRAIPENA, EBALUAZIOA ETA EGUNERATZEA

Berdintasun Plana urteko kudeaketa planen bidez egingo da:

- **Urteko Kudeaketa Planaren plangintza, ebaluazioa eta aurkezpena.** Plana gauzatzeko funtsezko ekintzak jasoko dira, horretarako behar diren baliabideekin batera. Zuzendaritza Batzordeak Berdintasunerako Urteko Kudeaketa Plana onartuko du, eta urtean behin emango zaio planaren bilakaeraren berri. Berdintasun arduradunak edo Berdintasun Batzordeak egingo du jarraipena etengabe, eta arreta berezia jarriko dio urteko ebaluazioari:
 - o Ebaluazioa Planaren betetze maila ezagutzeko egingo da.
 - o Urte amaieran, Planaren jarraipenaren berri emango zaie Zuzendaritza Batzordeari zein Batzar Nagusiari.
 - o Aurreikusitako ekintzak aldatzen badira (denboran atzeratzea edo edukia aldatzea, formatua aldatzea...), aldaketa horiek eragina duten kudeaketa planean jasoko dira, eta Zuzendaritza Batzordeari eta Batzarrari jakinaraziko zaizkie, hala badagokio.

4.3 ADIERAZLEAK

Adierazleak egoera edo errealitate bati buruzko informazioa eskaintzen duten neurgailuak dira. Egindako esku hartzearen betetze maila eta eraginkortasuna neurtzeko tresnak dira, eta, beraz, ebaluaziorako ezinbestekoak. Komenigarria da, halaber, garapenaren berri eman ahal izateko moduan jasotzea.

Prozesuaren edo ekintzaren betetze mailaren adierazleekin egingo da planaren jarraipena: aurreikusitako lana egiten ari den ala ez behatuko da. Azken finean, Planean jasotako ekintzen betetze mailaz hitz egiten ari gara, eta Berdintasun Batzorde bakoitzean jarraipena egin beharko zaie (aurreikusita dago 4 hilean behin deitzea). Ekintza gehienak “egin da/ez da egin” baremoaren arabera neurtuko dira. Pertsonekin lotutako adierazleen kasuan (prestakuntzetako partaideak, ekintzaren baten onuradunak, etab.), sexuaren arabera bereizita jaso beharko dira.

Urteko Kudeaketa tresnan betetze mailari buruzko zutabe bat dago, non ekintza zenbateraino bete den jasoko den.